

INCORPORACIÓ DEL SERVEI DE DEIXALLERIES MÒBILS. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

Incorporació d'una deixalleria mòbil informatitzada a la comarca de la Garrotxa (Catalunya)

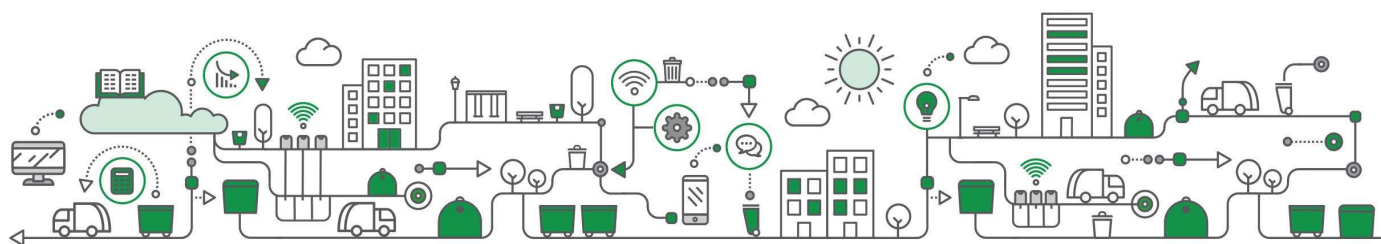
Descripció

El Consorci de Medi Ambient i Salut Pública (SIGMA) de la Garrotxa, comarca catalana amb una població de 59.163¹ habitants, és un ens públic integrat per altres entitats de la zona com l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa. El Consorci SIGMA s'encarrega de gestionar tots els aspectes relacionats amb el medi ambient i la salut pública de la comarca, així com de la seva capital: Olot.



Figura 1. Mapa de municipis de la Garrotxa. Font: Consell Comarcal de la Garrotxa, 2014.

¹ Idescat, 2021.



La principal finalitat del Consorci SIGMA, per tant, és el desenvolupament sostenible de la societat i l'economia de la regió, de manera compatible amb el medi ambient i la salut de les persones. Dins de les seves competències, el Consorci SIGMA gestiona la xarxa de deixalleries mòbils de la comarca.

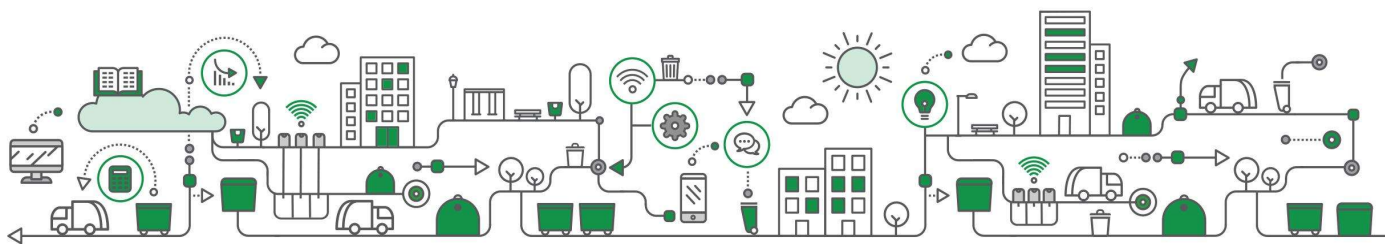
Segons el Programa de gestió de residus municipals de la Garrotxa 2018-2023 (SIGMA, 2018), les deixalleries mòbils són contenidors amb diferents compartiments per a la recollida de residus, on els usuaris poden aportar aquells residus urbans que, per la seva naturalesa, no poden ser dipositats en els contenidors de residus instal·lats a la via pública.



Figura 2. La nova deixalleria mòbil informatitzada de la Garrotxa. Font: Pau Masó, abril de 2021.

En el cas de la comarca de la Garrotxa, les deixalleries mòbils s'han plantejat com a centres de selecció de residus itinerants que es desplacen pels diferents municipis i barris del territori. Així, considerant la necessitat del territori de disposar de deixalleries fixes, però tenint en compte la versatilitat de les deixalleries mòbils, sobretot en àrees de població dispersa com les existents a la comarca, al 2018 es va plantejar la implementació de deixalleries mòbils com un servei de recollida de la regió.

En aquest context, el Consorci SIGMA va presentar el passat 13 d'abril de 2021 el nou model de deixalleria mòbil de la comarca tal i com es va planejar en el Programa 2018-2023. Aquesta infraestructura, totalment informatitzada, disposa de sistemes d'identificació d'usuaris, així com una bàscula de pesatge dels residus que s'aporten. En aquest sentit, el pesatge del residu



aportat s'enregistra atribuint-se al codi identificador de cada usuari. D'aquesta manera permet mesurar el comportament a nivell individual i en conjunt de la població en relació a la gestió de residus.

Els residus admesos a la deixalleria mòbil són els següents:

Residus admissibles a la deixalleria mòbil		
Aerosols esprai	Metalls	Fluorescents
Agulles i punxants	Olis de cotxes	Plàstics
Bateries	Olis de cuina	Gas butà i propà
Bombetes	Petites eines elèctriques i joguines	Joguines de plàstic
Càpsules de cafè d'alumini	Petits electrodomèstics	Medicaments
Càpsules de cafè de plàstic	Petits equips informàtic i mòbils	Reactius de laboratori
DVD/CD i VHS	Piles alcalines i de botó	Fustes
Envasos contaminats	Pintures i dissolvents	Radiografies
Filtres d'oli	Tònens i cartutxos d'impressora	Runa
Productes fitosanitaris	Pneumàtics	Termòmetres

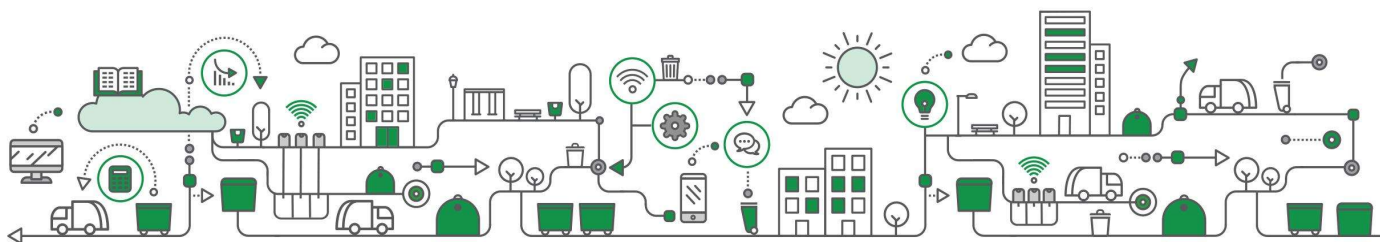
Taula 1. Residus admissibles a la deixalleria mòbil. Font: Consorci de Medi Ambient i Salut Pública (SIGMA), 2021.

Així mateix, tal com s'ha apuntat prèviament, la deixalleria mòbil és itinerant, és a dir, es desplaça pels diferents municipis de la comarca segons un calendari preestablert, prestant servei de 10 a 18 hores². Per altra banda, l'equipament compta amb una zona d'atenció a la ciutadania, disposant de la presència permanent d'un tècnic la tasca del qual és informar i assessorar als veïns sobre l'ús de la instal·lació, així com supervisar el correcte emmagatzematge i classificació dels residus aportats.

La deixalleria mòbil compta amb dues zones independents: residus perillosos i residus no perillosos. Conseqüentment, els equips d'emmagatzematge de residus compten, com a mínim, amb:

- 3 contenidors (240 litres) en la zona de residus perillosos amb cubeta.
- 12 calaixos penjats en la zona de residus perillosos.

² Per a més informació, consultar la bibliografia d'interès.



- 1 moble giratori (3 bidons d'oli de 60 litres, 1 espai específic per fluorescents, 1 caixa d'acer per filtres d'oli de motor i 1 caixa per a radiografies), amb la corresponent cubeta de retenció de vessaments.
- 1 bagul de 250 litres a la zona de residus perillosos amb cubeta.
- 1 calaixera giratòria (amb 12 calaixos independents amb caixes de 70 litres).

En relació a l'emmagatzematge de residus líquids, la cubeta està dividida en 4 compartiments amb una aixeta per cadascun d'ells permetent el buidatge de manera independent.

La nova deixalleria mòbil dona servei a 19 municipis, i depèn de la deixalleria fixa comarcal situada a Olot, gestionada pel Consell Comarcal de la Garrotxa, on es porten els residus recollits. En relació amb el consum energètic la deixalleria mòbil funciona de forma autosuficient gràcies a les plaques solars que disposa al sostre.

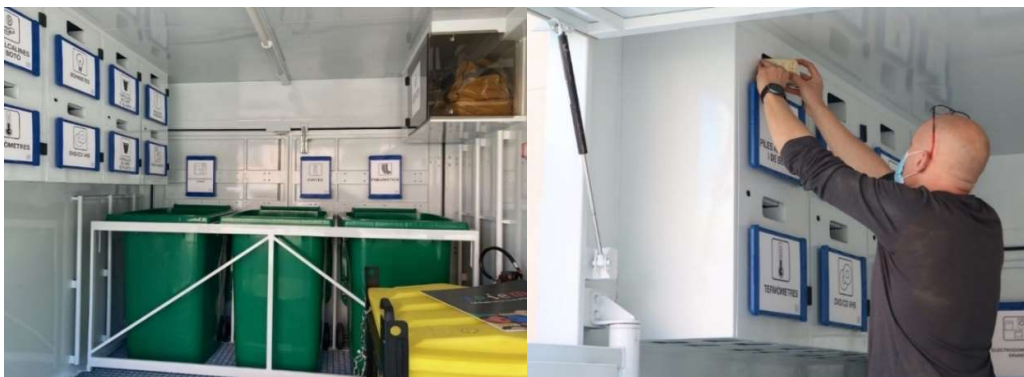


Figura 3. Interior de la deixalleria mòbil, fotografiat per Pau Masó i Xavier Borràs el passat abril de 2021.

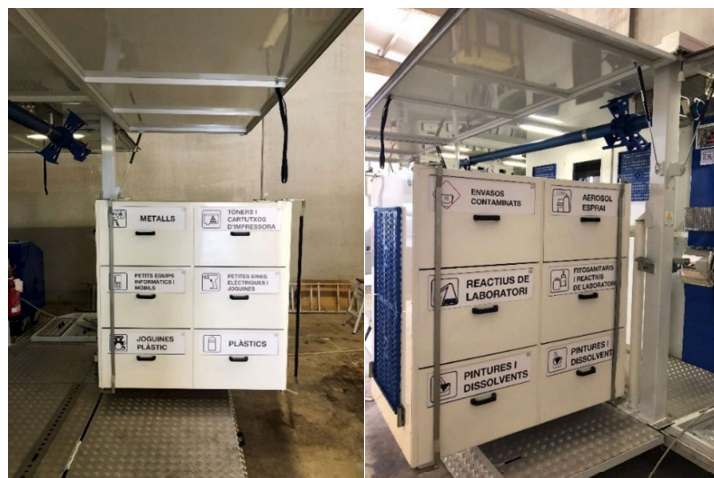
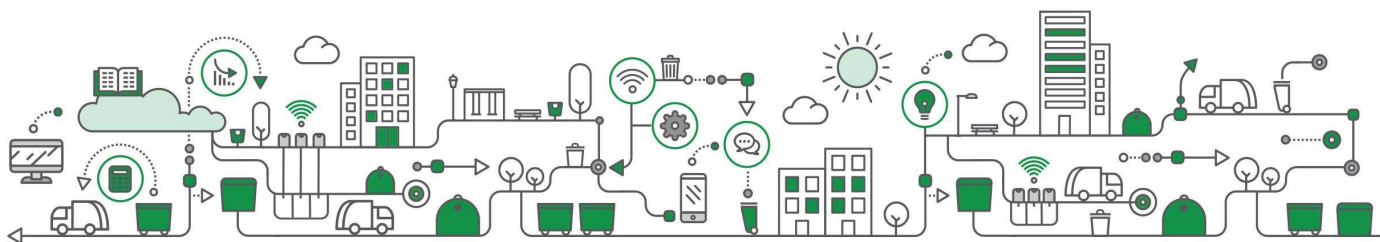


Figura 4. Interior de la deixalleria mòbil, fotografiat pel Consorci de Medi Ambient i Salut Pública (SIGMA), 2021.



Complementant aquesta iniciativa, al juny de 2021 es va posar en marxa la implementació de xips als contenidors de recollida selectiva de certs municipis de la comarca, per a facilitar el control de la gestió de residus mitjançant la identificació de l'usuari. Aquestes dues iniciatives formen part del mateix model d'innovació en recollida de residus a la comarca, relacionat amb la identificació informatitzada d'usuaris.

Resultats

La deixalleria mòbil ha estat present en 36 ubicacions durant l'any 2021, donant servei a tots els municipis de la comarca. Referent als usuaris que ha prestat servei, durant l'any 2021 s'han identificat 758 usuaris de tota la comarca, suposant l'entrega de 7.780 kg residus. En aquest sentit, la implantació d'aquesta deixalleria mòbil ha contribuït a incrementar la quantitat de residus pels quals no existeix un sistema de contenerització específic, contribuint en l'augment de l'índex de recollida selectiva a nivell comarcal fins al 50% per l'any 2020.

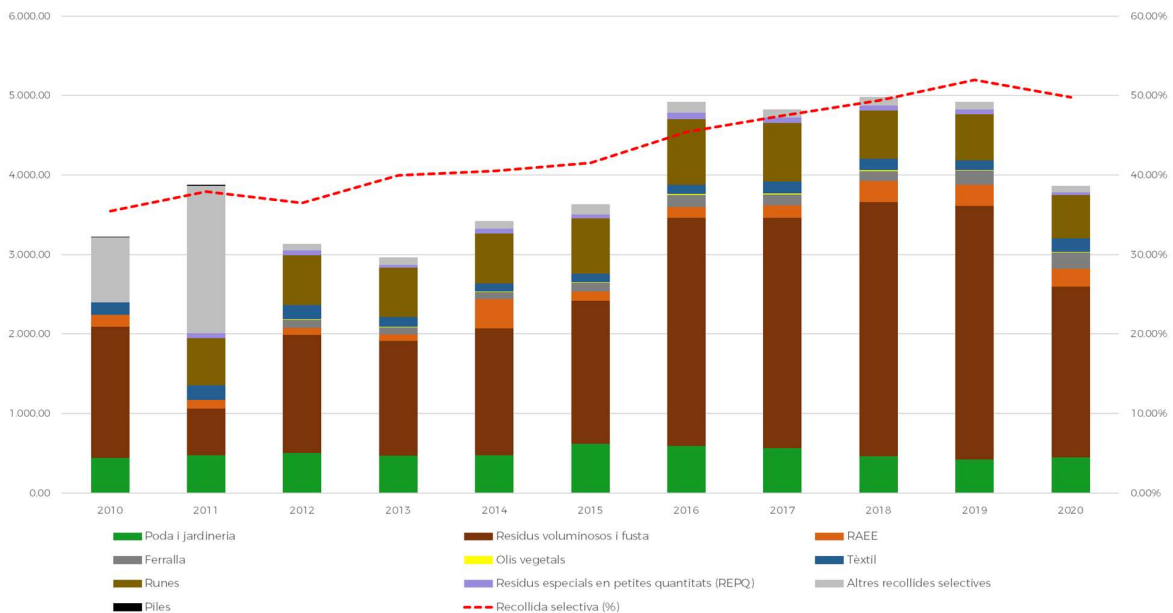
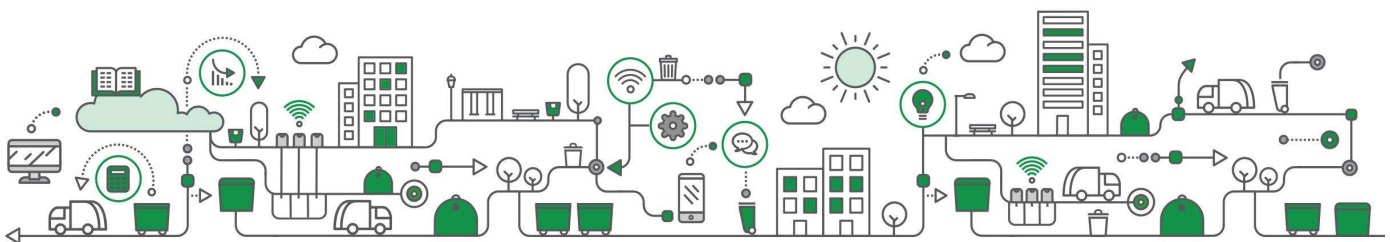


Figura 5. Evolució de la quantitat (en tones) i tipologia de residus en recollida selectiva a les deixalleries de la Garrotxa en el període 2010-2020. Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'Agència de Residus de Catalunya, 2021.

En relació a les incidències sorgides en el desenvolupament de la iniciativa, ateses les dimensions de la instal·lació s'ha dedicat gran part de l'any a definir els punts d'estacionament definitius de la deixalleria mòbil en cada municipi, repercutint en el nombre de serveis que la



deixalleria ha prestat, sent inferior al valor previst inicialment. Durant l'any 2022 s'espera que siguin les 182 ubicacions que es preveien de realitzar.

Per altra banda, aquesta unitat ha costat 180.000€ i ha sigut finançada per el Consell Comarcal de la Garrotxa i l'Agència de Residus de Catalunya.

En relació amb la valoració de la nova deixalleria mòbil, els usuaris han demostrat una actitud positiva, sent la deixalleria mòbil d'un format més atractiu i disposant d'un operari per a aclarir dubtes i realitzar tasques d'educació ambiental. Per part de SIGMA s'està valorant adquirir una nova deixalleria mòbil, degut als bons resultats, però amb dimensions més petites.

Altres valoracions del Consorci SIGMA inclouen el planejament d'adaptar les deixalleries mòbils antigues, de la comarca i de la ciutat d'Olot les quals no són informatitzades, per a què tinguin un control de l'usuari i, per tant, homogeneïtzar l'ús d'aquest sistema d'identificació informatitzat en tota la zona.

Bibliografia d'interès

- Calendari de la deixalleria mòbil de la Garrotxa amb les localitzacions de la unitat (2021): <http://www.consorcisigma.org/wp-content/uploads/2021/01/Deixalleria-mobil-garrotxa-2021.pdf>

Més informació

Consorci de Medi Ambient i Salut Pública (SIGMA)

Persona de contacte: David Llongarriu

Contacte: dllongarriu@consorcisigma.org

